

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm

Stockholm
2019-06-07

Vår referens
Pontus Lindström

Dnr
Ju2019/00209/L5

Remissyttrande – Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1)

Företagarna och Butikerna har getts möjlighet att avge remissyttrande över ovan rubricerad promemoria och önskar framhålla följande.

Sammanfattning av ställningstaganden

Företagarna och Butikerna tillstyrker förslag 5.8.1, att två nya brott, grov systematisk stöld respektive grovt systematiskt häleri, ska införas avseende fall då flera stölder respektive hälerier har utgjort ett led i ett systematiskt förfarande. Företagarna och Butikerna tillstyrker även förslag 7.10.1 om kriminalisering av försök, förberedelse och stämpling till häleri.

Företagarna och Butikerna tillstyrker de delar i förslag 8.11.1 som syftar till att införa en lag om tillträdesförbud för personer som begår upprepade kriminella handlingar mot butiker och badanläggningar. Företagarna och Butikerna lyfter även fram behovet att möjligheten till tillträdesförbud breddas till att omfatta även andra typer av affärs- och näringsverksamheter. Företagarna och Butikerna avstår dock från att lämna synpunkter på om lagstiftningen även ska omfatta bibliotek.

Företagarna och Butikerna avstår från att lämna synpunkter på förslag 6.4, om att ett nytt brott, benämnt inbrottsstöld, ska införas.

Motverka brotten som drabbar företag

Brott mot företag är ett problem som skapar både otrygghet och oro över hela Sverige, samtidigt som både ekonomin och service blir lidande. Företagarnas undersökningar visar att särskilt näringsidkare inom detaljhandeln är en av de mest utsatta branscherna. Trots att den officiella brottsstatiken, som promemorian hänvisar till, har visat på en nedgång i anmälda butiksstölder under de senaste åren finns det ett stort mörkertal eftersom en klar majoritet av brotten inte polisanmäls, då det i de flesta fall leder till en nedlagd brottsutredning som inte är värd den tid och resurser som det tar för företagaren att

upprätta en polisanmälan. Detta ger en verklighetsfrånvärd statistik som inte visar på den utsatthet som företagare och anställda runt om i landet möter på daglig basis.

Företagarna och Butikerna har under lång tid varit pådrivande och efterfrågat åtgärder för att förebygga och motverka hot, skadegörelse och upprepade stölder mot butiker och butikspersonal. De förslag som presenteras av promemorian är ett steg i rätt riktning, även om de främst bör ses som en del av en bred palett av nödvändiga åtgärder. Främst handlar det om en ökad lokal polisnärvaro, preventiva åtgärder som riktas mot unga åldersgrupper, ökade resurser till Tullverket för att motverka internationella stöldligor, en mer effektiv hantering av stöldbrott på plats i butik samt en ökad samverkan och dialog mellan Polisen, kommuner och det lokala näringslivet.

Förslaget om tillträdesförbud

Företagarna och Butikerna delar inte utredarens bedömning om att det *inte* bör införas någon reglering som gör det möjligt att vid straffansvar stänga ute personer från butiker, simhallar eller andra liknande platser dit allmänheten har tillträde. På liknande sätt som det redan idag är möjligt att ge personer som begår upprepade kriminella handlingar tillträdesförbud till idrottsarrangemang bör denna möjlighet även kunna gälla för butiker och badanläggningar, men också för andra typer av liknande affärslokaler som restauranger, caféer och gym. Det bör även enligt Företagarna och Butikerna vara möjligt för flera butiker att ansöka om ett gemensamt tillträdesförbud mot enskilda kriminella individer i de fall näringsidkarna delar gemensamma ytor, av typen köpcenter och foodcourts.

Företagarna och Butikerna bedömer inte att detta är en åtgärd som kommer användas slentrianmässigt av näringsidkare utan endast när andra åtgärder har visat sig vara verkningslösa. En lag om tillträdesförbud är också en viktig signal från lagstiftarna om att den här typen av brottslighet tas på allvar. I promemorian lyfter utredaren fram argumentet att ett tillträdesförbud riskerar att minska serviceutbudet för den enskilda förbrytaren. Företagarna och Butikerna menar istället att säkerheten för butiksägare och personal i sammanhanget bör ses som mer prioriterat.

Det förslag om tillträdesförbud som utredaren, i enlighet med utredningsdirektivet, presenterar i punkt 8.11.1, tillstyrks därför av Företagarna och Butikerna. Införandet av en lag om tillträdesförbud bör enligt Företagarna och Butikerna vara möjligt att införa tidigare än 2021.

Företagarna och Butikerna avstår från att lämna synpunkter på om lagstiftningen även ska omfatta bibliotek.

Övriga förslag

I enlighet med utredningsdirektiven och som följd av tidigare resonemang i remissyrkandet tillstyrker Företagarna och Butikerna förslag 5.8.1, att två nya brott, grov systematisk stöld respektive grovt systematiskt häleri, ska införas avseende fall då flera stölder respektive hälerier har utgjort ett led i ett systematiskt förfarande. Företagarna och Butikerna tillstyrker även förslag 7.10.1 om kriminalisering av försök, förberedelse och stämpling till häleri som en del av flera åtgärder som behövs för att ytterligare motverka den mängd stölder som dagligen drabbar svenska företag.

Företagarna och Butikerna avstår dock från att lämna synpunkter på förslag 6.4, om att ett nytt brott, benämnt inbrottsstöld, ska införas. Med de förslag som presenteras av

utredaren skulle minimistraflet för inbrottsstöld vara högre än minimistraflet för grov stöld vilket rent semantiskt blir svårt att begripa. Även om Företagarna och Butikerna delar bilden att straffet för särskilt integritetskränkande brott bör skärpas menar vi att även brott som begås mot butiker och affärslokaler kan ge lika kännbara effekter och upplevas vara lika kränkande som en stöld i bostaden.

En alternativ lösning, som också presenteras i promemorian, är att man istället för att införa en ny brottsrubricering för bostadsinbrott höjer minimistraflet för grov stöld, vilket enligt Företagarna och Butikerna framstår som en mer lämplig åtgärd.

Företagarna och Butikerna

Bengt Hedlund

Vd

Butikerna

Patrik Nilsson

Samhällspolitisk chef

Företagarna